

Sygn. akt I CSK 1338/22

POSTANOWIENIE

Dnia 17 lutego 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Dończyk

w sprawie z wniosku Skarbu Państwa - Prokuratury Krajowej - Łódzkiego Wydziału Zamiejscowego Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej w Łodzi
przy uczestnictwie K. W. i B. W.
o wpis hipoteki przymusowej w dziale IV księgi wieczystej nr [...]
na posiedzeniu niejawnym 17 lutego 2023 r. w Izbie Cywilnej w Warszawie,
na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki B. W.
od postanowienia Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim
z 29 marca 2021 r., sygn. akt V Ca 720/20,

1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,

2) zasądza od uczestniczki postępowania B. W. na rzecz Skarbu Państwa - Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej w Warszawie kwotę 240 (dwieście czterdzieści) zł wraz z odsetkami, w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego za czas po upływie tygodnia od dnia doręczenia uczestniczce postępowania B. W. postanowienia Sądu Najwyższego z 17 lutego 2023 r. - tytułem zwrotu kosztów postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

Określone w art. 398⁴ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. wymaganie uzasadnienia w skardze kasacyjnej wniosku o przyjęcie jej do rozpoznania zostaje spełnione, jeśli

skarżący wykaże, że w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Cel wymagania przewidzianego w art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być zatem osiągnięty jedynie przez powołanie i uzasadnienie istnienia przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które – zgodnie z art. 398⁹ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. - będą mogły stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Na tych jedynie przesłankach Sąd Najwyższy może oprzeć rozstrzygnięcie w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

W skardze kasacyjnej wniesionej od postanowienia Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim z 29 marca 2021 r. (sygn. akt V Ca 720/20) uczestniczka postępowania B. W. oparła wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania na przesłance określonej przez art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że wyróżniona w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. przesłanka przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania zachodzi wtedy, gdy zasadność zarzutów podniesionych w skardze kasacyjnej wynika *prima facie*, bez głębszej analizy prawnej. Dotyczy to więc jedynie uchybień przepisom prawa materialnego albo procesowego, zarzucanym sądowi drugiej instancji w skardze kasacyjnej, o charakterze elementarnym polegających w szczególności na oparciu rozstrzygnięcia na wykładni przepisu oczywiście sprzecznej z jednolitą i ugruntowaną jego wykładnią przyjmowaną w orzecznictwie i nauce prawa, na zastosowaniu przepisu, który już nie obowiązywał względnie na oczywiście błędnym zastosowaniu określonego przepisu w ustalonym stanie faktycznym. Do wykazania oczywistej zasadności skargi powinno wystarczyć jedno konkretne twierdzenie, jedna stanowcza, przekonująca od razu teza, wskazująca racje podważające rozstrzygnięcie poddane krytyce i zaskarżeniu. Na tym właśnie polega „oczywista” zasadność środka zaskarżenia w rozumieniu przyjętym w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 17 grudnia 2019 r., IV CSK 307/19, nie publ.). Ze względu na tak wykładane pojęcie przesłanki określonej w art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie można uznać skargi kasacyjnej za oczywiście uzasadnionej w szczególności wówczas, gdy oceny prawne wyrażone w

zaskarżonym orzeczeniu odpowiadają stanowisku zajętemu w orzecznictwie Sądu Najwyższego.

Uwzględniając powyższe nie można uznać, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z powodu podniesionych przez skarżącą zarzutów dotyczących wadliwości formalnych związanych z nadaniem przez prokuratora wzmianki o wykonalności postanowienia z 30 stycznia 2020 r. o zabezpieczeniu majątku w sprawie PK III WZ Ds. 30/2017 poprzez ustanowienie hipoteki przymusowej na nieruchomości, dla której prowadzona jest przez Sąd Rejonowy w Gorzowie Wielkopolskim księga wieczysta o numerze [...]. W orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśniono, że czynienie przez prokuratora wzmianki o wykonalności wydanego postanowienia o zabezpieczeniu poprzez ustawienie hipoteki przymusowej na nieruchomości ma służyć jednoznacznemu określeniu, iż takie zabezpieczenie ma zostać ustanowione (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 12 lutego 2014 r., IV CSK 275/13, nie publ.). W orzeczeniu tym – wydanym na kanwie podobnego stanu faktycznego, który był podłożem wydania orzeczenia zaskarżonego skargą kasacyjną - uznano, że treść ocenianego postanowienia prokuratora o zabezpieczeniu może prowadzić do wniosku, że spełnione zostało wymaganie przewidziane w art. 743 § 2 k.p.c., ponieważ zawarto w niej osobne i podpisane przez prokuratora stwierdzenie, iż „postanowienie powyższe jest natychmiast wykonalne”. W tej sytuacji nie można uznać, aby skarga kasacyjna kwestionująca stanowisko zajęte przez Sąd Okręgowy była oczywiście uzasadniona, skoro wzmianka ta została umieszczona nie tylko pod tenorem rozstrzygnięcia, ale także pod jego uzasadnieniem.

O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie może przemawiać także twierdzenie skarżącej uczestniczki postępowania, że w sprawie doszło do naruszenia art. 626⁸ § 1 i 2 k.p.c. i art. 626⁹ k.p.c. w wyniku ustanowienia hipoteki przymusowej na nieruchomości stanowiącej majątek wspólny małżonków. Orzeczenie, stanowiące podstawę wpisu, zostało wydane na podstawie art. 291, 291 i i 293 § 1 k.p.k. W orzecznictwie Sądu Najwyższego (zob. postanowienie z 27 lutego 2008 r., WZ 4/08, OSNKW 2008, nr 5, poz. 39), jak również w piśmiennictwie przyjmuje się, że zawarte w art. 291 k.p.k. sformułowanie o zabezpieczeniu „na mieniu oskarżonego” (podejrzanego) dotyczy zarówno mienia, wobec którego

przysługuje prawo własności wyłącznie podejrzanemu, ale także takiego, do którego prawo to przysługuje łącznie z innymi osobami (np. z małżonkiem), co znajduje dodatkowe uzasadnienie w treści art. 743¹ § 1 k.p.c., zgodnie z którym postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia wydane przeciwko osobie pozostającej w związku małżeńskim stanowi podstawę do podjęcia czynności związanych z wykonaniem zabezpieczenia na mieniu wchodzącym w skład majątku wspólnego. Nie można też uznać, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona z tej przyczyny, że Sąd Okręgowy przyjął, że postanowienie o zabezpieczeniu - dotyczące udziału w nieruchomości wspólnej podejrzanego K. W. - obejmuje całą nieruchomość należącą do majątku wspólnego tego podejrzanego i uczestniczki B. W., skoro do czasu zniesienia wspólności ustawowej małżeńskiej ma ona charakter wspólności o charakterze łącznym, w którym nie ma wyodrębnionych udziałów małżonków w majątku wspólnym (zob. art. 35 i 42 k.r.o.). Upoważniało to więc do wniosku, że skoro przedmiotem zabezpieczenia jest udział oskarżonego (podejrzanego) w określonej nieruchomości należącej do majątku wspólnego oznacza, że dotyczy to całej nieruchomości. Skarżąca poza literalnym odwołaniem się do treści postanowienia nie przedstawiła argumentów wykazujących oczywistą zasadność skargi kasacyjnej w rozumieniu tego terminu przyjmowanym w orzecznictwie Sądu Najwyższego również co do tego aspektu rozpoznanej sprawy.

Wskazać należy, że nie zachodzi również nieważność postępowania, którą Sąd Najwyższy bierze pod rozwagę – w granicach zaskarżenia - z urzędu (art. 398¹³ § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z przytoczonych względów należało odmówić przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania (art. 398⁹ § 2 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.). O kosztach postępowania kasacyjnego - na stosowany wniosek zawarty w odpowiedzi na skargę kasacyjną - orzeczono na podstawie 520 § 3 k.p.c. w zw. z art. 98 § 1¹, § 3, art. 99, 391 § 1, 398²¹ i 13 § 2 k.p.c., jak również w zw. z art. 32 ust. 3 ustawy z 15 grudnia 2016 r. o Prokuraturii Generalnej Rzeczypospolitej Polskiej (tekst jedn. Dz.U. z 2022 r., poz. 2100 ze zm.) oraz przepisami § 10 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 5 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie (Dz.U. z 2015 r., poz. 1800).

